

Djurgården Brottning

Djurgårdens idrottsförening bildades den 12 mars 1891. Fem år senare arrangerades det första svenska mästerskapet i brottning (1896) som omfattade endast en viktklass. Mästare blev C.W. Nilsson Helsingborg AF.

Mellan åren 1896 – 1904 tävlades det bara i en viktklass oberoende på hur mycket brottaren vägde och i mästerskapen deltog även danskar. Mästerskapen hölls i samband med SM i friidrott och först i samband med att Svenska Atletikförbundet bildades 1909 anordnades mästerskap som separat tävling.

Första Europamästerskapet avgjordes i Köpenhamn 1907.

Vid OS 1908 i London deltog 72 brottare från 12 länder, och det blev ett guld genom Frithiof Mårtensson Malmö och ett brons av M. Andersson Göteborg i samma viktklass mellanvikt.

Djurgårdens IF:s Brottningssektion 1911

Stående. *Sten Olsson, Viktor Melin, Ragnar Fogelmark, Gottfrid Svenson*

Sittande: *David Karlsson, Halmar Johansson, Ivari Tuomisto, Alik Sandberg*

David Karlsson var kanske den starkaste av alla dåtidens brottare. Han började som tyngdlyftare och gjorde i - stöt af kulstång med 2 armar 141 kg. Detsamma med fri vändning till bröstet 125 kg, uppryckning af kulstång 2 armar 115 kg. Uppslängning af kula bästa hand 74 kg, i pressning af 70 kg. Kulstång innehar han svenska rekordet med 24 gånger.

Även andra uppräknade resultat är svenska rekord. Han slutade med tyngdlyftning våren 1911 på uppmaning av den nya tränaren Tuomisto i samband med satsningen på OS.

Hjalmar Johansson har deltagit i både tyngdlyftning och brottning med stor framgång, men fick sluta på grund av sjukdom. Han deltog i bildandet av Atletförbundet och var medlem av olympiska spelens kommitté för brottning, samt domare under spelen. Hjalmar var ordförande i Djurgårdens brottningssektion.

Viktor Mellin flyttade från Malmö 1911 och hade tränat brottning i bara ett år innan han kom till Stockholm och Djurgårdens IF. Han vann mellanvikt A i den internationella tävlingen i Kristiania över norrmän och finnar. Viktor var genom sitt lugna temperament ofta underskattad av sina motståndare.

Ragnar Fogelmark var en mycket stark brottare i mellanvikt B och mycket svår att kasta. I tävlingar i Stockholm och Malmö var han alltid placerat i topp och är även en mycket duktig kastare i allmän idrott.

Alrik Sandberg var till lika med David Karlsson tungviktare och började sent att på allvar träna brottning. Hans kroppskrafter var att räkna med och tekniken förbättrades genom hård träning med nye tränaren Tuomisto.

Sven Olsson började träna brottning i mellanvikt B 1910. Gick genom tränaren Tuomisto framåt med stormsteg och var en stark kandidat till mästerskapen. Olsson var en vig och smidig brottare som var pristagare vid alla tävlingar han deltog i. Sven var även sekreterare i brottningssektionen.

Gottfrid Svensson var med om att dela priserna vid alla tävlingar som han deltog i. Han stod bland de bästa i sin klass bland deltagarna i tävlan om världsmästerskapet i Helsingfors 1911. Svensk mästare 1911 och 1912 samt vinnare av uttagningstävlingen till OS och var en mycket värdig representant till spelen.

Ivari Tuomisto. Sällan kunde man gjort ett lyckligare val än när finnen Ivari Tuomisto, engagerad i Olympiska kommittén, som tränare för våra brottare till Olympiska spelen. Tuomisto var endast 27 år men trots det en av de största experterna på sitt område. Han började sin brottarbana 1904 och blev finsk mästare i tungvikt året därpå genom att vinna över världsmästaren Wickman. Tuomisto blev rysk mästare 1907 och gick strax därefter över till professionalismen där han skördade stora framgångar genom sitt gentlemanlika uppträdande och tävlingarnas gunstling.

Brottningssektionen

Det var i tidernas gryning för den svenska idrotten. Man arbetade under svåra men ack! - så lyckliga förhållanden. Pionjärerna bröt mark, stred med något av äventyrslusta och massor av entusiasm. Det var 1910 och 1911, förberedelse för olympiska spelen.

Brottningsklubbarna i Stockholm: Stockholms Atlet- och Brottarklubb, Östermalms Atletklubb och Idrottsklubben Atle, förde en blygsam tillvaro och behövde av olika anledningar lägga ner sin verksamhet. Då kom Djurgården IF med sin brottningssektion och därmed ökades intresset kring sporten.

Fredag kväll den 13 januari 1911 hade Djurgårdens Idrottsförening kallat till ett allmänt sammanträde för att diskutera frågan om bildande av en särskild brottningsavdelning inom föreningen. Sedan herr Hellberg öppnat sammanträdet begärde Hjalmar Johansson ordet:

Herr Johansson framhöll att han och flera brottare med honom funnit att tiden var mogen för att bilda en avdelning för brottnings . Han ville däri se en tanke att D.I.F. genom att uppta brottnings på programmet nu, - då tävlingar antagligen komma att få arrangeras i Stockholm endast vill tjäna pengar genom att arrangera dylika tävlingar – herr Hellberg meddelade därpå att man inom D.I.F. icke haft någon tanke på att ordna brottningsstävlingar så mycket mindre som man icke har reda på huruvida några tävlingar i brottnings ännu verkligen få arrangeras. Herr D. Karlsson föreslog att även tyngdlyftning borde kunna ingå i den nya avdelningens verksamhet, med tanke på de Olympiska Spelens femkampstävling i vilken brottnings ingår i framhölls lämpligheten av att de större föreningarna som äga goda idrottsmän uppta brottnings på sitt verksamhetsprogram.

Sedan diskussionen pågått ännu en stund varifrån brottnings framhöll farhågorna för att brottareklubbarna skulle förlora medlemmar genom att en så stark förening som D.I.F. upptog brottnings på sitt program, beslöt sammanträdet bilda en särskild avdelning för brottnings och tyngdlyftning.

Hämtat ur tidningen Djurgårdaren No.1 januari 1911:

D. I. F. brottaravdelning bildades fredagen den 13 januari på restaurang Anglais vid Stureplan och den nya styrelsen blev. Ordförande: Sven Låftman Tegnérgatan 1. Sekreterare: P. Rinman Villa Karlsborg Torsvik Lidingsö, Ledamöter: August Uurtamo Pipersgatan 26 2 tr. S. Fogelmark Hagagatan 5, G. Sahlin Kommendörsgatan 30 4 tr.

Flyttade:

August Uurtamo som var invald i styrelsen reste i slutet av april till Amerika. Vi beklaga livligt att han lämnat oss! Förutom att August var en av våra bästa idrottsmän hade han genom sitt enkla och kamratliga väsen förskaffat sig många vänner, som uppriktigt sakna honom, särskilt inom avdelningen för allmän idrott. Uurtamo speciella idrott var kast (där han kunde räknas bland Sveriges bästa) men även som tiokampare stod han högt; deltog flera gånger med framgång i D. I. F. stafettlag. Vi tillönskar Uurtamo lycka till och välkommen åter, många hade infunnit sig vid stationen för att säga farväl

På hösten samma år förrättades val till sektionens första egentliga styrelse, som kom att bestå av två personer, nämligen Hjalmar Johansson ordförande och Sven Olsson.

Idrottsbyggnaden i Eskilstuna uppfördes 1911 av brottarna på 11 dagar (!) av lösvirke och en fond på 5000:-. I folkmun kallades idrottsbyggnaden för **Bygget** och rymde 1600

Föreningen som bara hade existerat i ett år deltog i Svenska atlet – och brottningsmästerskapet, vilket ägde rum i Eskilstuna den 18 -19 november 1911. Eskilstuna Gymnastik och atletklubb hade uppfört en särskild byggnad för ändamålet.

I fjädervikt deltog E. Åkesson som i finalen mötte Hugo Johansson Malmö. Först efter 44 minuter hårdnackad kamp kunde Johansson tillräkna sig segern. I tungviktsklassen startade David Karlsson och kastade E. Pehrsson Eskilstuna redan efter en halv minut, men blev trea efter förlust mot A. Ahlgren Malmö. Gottfrid Svensson vann finalen mot Flygare från Malmö.

Att notera från mästerskapet var att Djurgården tog sitt första och enda SM i tyngdlyftning genom Birger Gustafsson i sin specialgen; ryckning av stång med 70+55=125 kg. Gustafsson var även duktig kulstötare och diskuskastare.

Olympiska Spelen i Stockholm 1912

Djurgårdens IF hade redan från början många goda brottare vilket visade sig inte minst vid Olympiska Spelen i Stockholm 1912 då sex Djurgårdare blev uttagna till att representera Sverige.

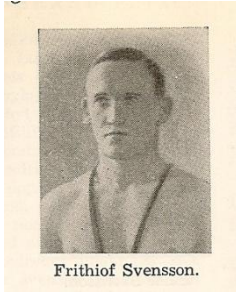
Gottfrid Svensson i lättvikt, Viktor Mellin mellanvikt A, Sven Olsson, mellanvikt Ragnar Fogelmark mellanvikt A. David Karlsson tungvikt och Alrik Sandberg också i tungvikt. Tyvärr var det ingen som lyckades hemföra någon olympisk medalj, men deras insatser var av högsta klass enligt rapporterna.

Redan 1913 arrangerade Djurgårdens brottningssektion SM i grekisk-romersk brottning och atletik på Tranebergs Idrottsplats den 24 och 25 maj. Det var den första SM-tävling i brottning som arrangerades i Stockholm.

Gottfrid Svensson f. 1889 började brottas 1907 och tillhörde Östermalm AK mellan 1907 – 1911, därefter Djurgårdens IF. Vann SM i grekisk-romersk stil 1911 – 1913, lättvikt 1919 och i fjädervikt 1917 1918 och 1922. Tvåa på EM 1913, segrare i Baltiska spelen 1914, silvermedaljör vid OS 1920 i Antwerpen. Gottfrid var verksam som matchledare vid OS 1924 och EM 1930.

Han tilldelades Riksidrottsförbundets förtjänstmärke i guld och Brotningsförbundets guldmedalj och elitmärke. "Gotte" var också den första Djurgårdare som deltog i en brottningsmatch, den 28 feb. 1911 plats Cirkus på Djurgården.

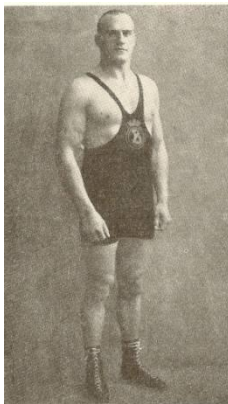
Fritjof Svensson.

Fritjof Svensson Världsmästare i bantamvikt 1922 i grekisk-romersk och bronsmedalj i fjädervikt vid OS 1920.

Svensk mästare i bantamvikt 1922 och i fjädervikt 1920, 1922 och 1923 samt Nordisk mästare i fjädervikt 1923.

Knut Vasström Svensk mästare i tungvikt 1916, 1917.

Wilhelm Pettersson svensk mästare i lättvikt 1916.

Rudolf Svensson, världens starkaste brandman.

Olympisk guldmedaljör i lätt tungvikt 1928 och 1932, OS -silver 1924 i bägge stilarna, EM-guld i lätt tungvikt 1925 och 1933, EM-tvåa i tungvikt 1929 och 1934 och EM-tvåa i lätt tungvikt 1931.

Han började sin brottarbana i Djurgården 1920 med Gottfrid Svensson som tränare. Den urstarke Rudolf gick 1922 över till Brandkåren med anledning av att han fick jobb som brandman, och därmed gick Djurgården miste om en kommande storbrottare.

Bland Djurgårdsbrottarnas allra förnämsta prestationer räknas Fritjof Svenssons första pris vid Världsmästerskapen i Stockholm 1922 .

I övrigt har brottarna under åren hemfört otaliga segrar i internationella tävlingar, såväl inom som utom landets gränser, förnämliga placeringar vid EM och Olympiader, Baltiska och Nordiska mästerskap.

Första brottningsstävlingen som en Djurgårdare deltog i var den 28 februari 1911 och platsen var Cirkus på Djurgården. Namnet var Gottfrid Svensson. Han mötte en Dansk som han vann över efter 15 minuter intensiv brottning, men förlorade mot Gustav Malmström från Malmö som efter 30 minuter defensiv brottning dömdes som segrare.

Nordiska Brottartävlingarna på Cirkus.

Ur medlemsbladet: *Trots otvivelaktiga försök från flera håll att dra ner våra brottningsstävlingar, eller att åtminstone dra folk ifrån dem, blev Djurgårdens Nordiska brottartävlingar en om icke ekonomisk, så dock idrottslig succés. Inte minst lyckade vore tävlingarna ur svensk synvinkel, i det Djurgårdare och skåningar i fruktansvärt hård konkurrens placerade sig, och detta till och med ypperligt, varom närmare nedan.*

Tävlingarnas organisatör var inte i så hög grad föreningen eller ens Överstyrelsen som högre grad Hr. Skoglundh som under de endast tio (10) dagar förarbete och tävlingarna varade uträttade ett jättearbete för vilket han inte kan få nog erkännande . Att han därvid måste taga hela sin lediga tid och nätterna, samt diverse medmänniskor, från höga chefer på utrikesdepartementet till helt obetitlade medarbetare på departementet till hjälp höjer ju endast prestationens värde och ger ett begrepp om "affärens" omfattning.

Bland alla de imponerande detaljer, som framkommit ur denna Skoglundhs överdådiga arbetslust, var prissamlingen kanske den mest storslagna. Vandringsprisen vore inte mindre än fem: Djurgårdarnas, Palladium, Bröderna Ljunggren, N.K. s och Brottarrännarna, presenterande en summa av 2 200 kr och hedersprisets antal vore stort.

Fritjof Svensson tilldelades Palladiums Vandringspris för sina tre segrar, två fall och en poäng. Djurgården deltog med 7 brottare varav A. Räsänen blev 3:a i fjädervikt och Fredriksson 2:a i tungvikt, K. Kjällström, V. Pettersson, T. Kertula och A. Öster blev oplacerade.

Och Hr. Skoglundhs hela namn var Hjalmar C. Skoglundh.

1921 -1930

Världsmästare: Fritjof Svensson i bantamvikt 1922.

Nordisk mästare: Fritjof Svensson i fjädervikt 1923.

Svenska mästare i Grekisk-romersk brottning: Fritjof Svensson i fjädervikt 1920, 1921 och i bantamvikt 1922, Gottfrid Svenson i fjädervikt 1922.

Citat ur tidningen Nordisk Idrottsliv 192:

Det är alldeles märkvärdigt vilken energi dessa ynglingar ha. Varenda träningskväll samlas det fullt av träningsvilliga ynglingar i Östermalms Real gymnastiksal och tränar. Utan att kanske ha den ringaste förhoppning att någonsin erövra till pris. Det är idrottsmän, ty de leka sin idrott därför att det är så otroligt roligt att hålla på.

Brottningen som var på stark frammarsch på 20-talet och det fanns bara tre klubbar som utövade sporten i Stockholm: Djurgården, Brandkåren och Solhem.

Avknoppning

Djurgården tränade i Östra Reals Gymnastiksal, och det stora antalet utövare utgjorde ett problem vissa träningskvällar. Lokalen var för liten och antalet träningsvilliga utövare för stort.

Sommaren 1923 samlades ett gäng grabbar på berget i närheten av nuvarande Enskedehallen, för att diskutera om de skulle bilda en klubb, eftersom grabbarna tyckte att det var för långt till träningen på Östermalm. Alla var bosatta runt Johanneshov/Årsta och dagens förbindelse fanns naturligtvis inte, utan det var cykel eller promenader som gällde. Under mötet på berget kom ett antal namnförslag upp, men till slut enades de om Brottningklubben Athén, med anledning av att de tränade grekisk-romisk brottning. I utbrytargruppen från Djurgården ingick bl.a. en herre vid namn Ljung som blev en

framstående ledare för BK Athén under många år, och en vid namn Häyhä, som hade varit skogshuggare i Kanada, och därigenom skaffat sig en avsevärd styrka.

En stark ledare under 20-talet var Axel Schörling

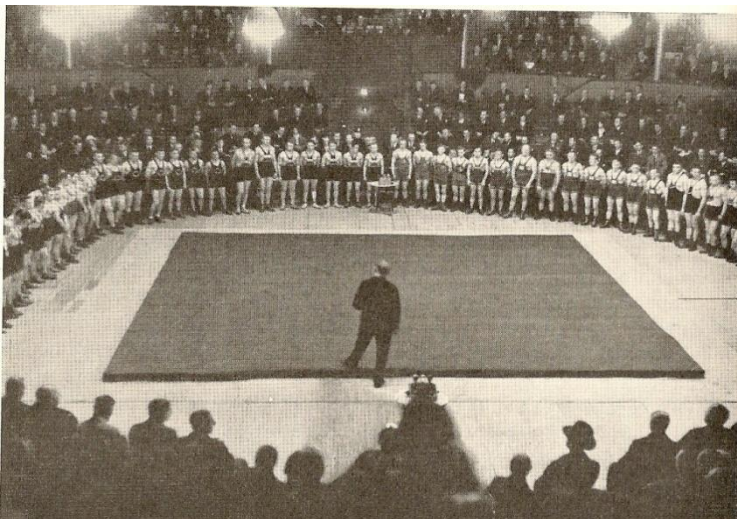
Till Djurgården drogs alla de, starka och kämpavilliga pojkar i huvudstaden. Ur det stora antalet intresserade och lovande talanger, kristalliserade sig så småningom en elit, och Djurgården blev en storklubb i brottning, efter dryga 10 års verksamhet. Det fanns gott om pojkar i varje klass, och man hade minst en brottare av elitklass i varje viktklass. Namn som Arvid Östman, Artur Hyrynkangas, Einar Karlsson, Hjalmar Johansson, Sven Norlin, Alfred Portström, Nils Landberg, Georg Nilsson och Knut Vasström kämpade sig upp i svenska eliten.

Fyrstad

En triangeltävling skulle 1928 arrangeras mellan Stockholm, Göteborg och Malmö. Efter det att Eskilstuna, som också hade ett starkt lag, önskade vara med så ändrades namnet till fyrstad.

Den första fyrstadstävlingen var den 12 februari 1928 och tävlingsplats var Cirkus på Djurgården. I åttamannalaget deltog fyra Djurgårdare. I Bantamvikt Einar Karlsson, fjädervikt Norlin, mellanvikt A E. Karlsson och mellanvikt B T. Möller. Tyvärr blev det förlust för Stockholm i alla matcher,

Klubben flyttade till ny träningslokal från Östra Real till Döbelnsgatan 97 säsongen 1930-1931. Lokalen skulle bli brottarnas hemvist i många årtionden.

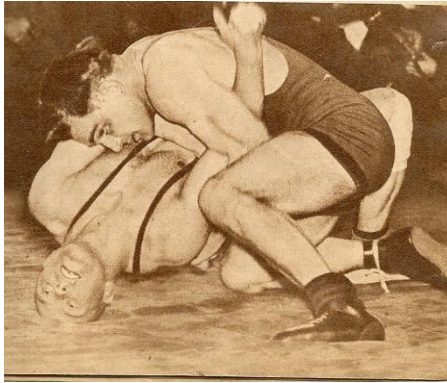
1930 fick Sverige äran att arrangera Europamästerskapet. Det blev en klang och jubeltävling i Stockholm och Djurgårdscirkus som var tävlingsarena. Den enda Djurgårdare som deltog i EM var Einar Karlsson i fjädervikt men tyvärr blev det ingen framgång för Einar i sitt första stora internationella mästerskap. Han var inte i form enligt expertis.

Svenska mästare 1930-1940

Georg Nilsson 1931 och 1933 i grekisk-romersk tungvikt.

Einar Karlsson i lättvikt 1931, 1933, 1934 och i fjädervikt 1932 och 1937.

Juniormästare under 30-talet: Åke Alm i weltervikt 1936, Lennart Öberg i mellanvikt 1937, Arne Edman i lätt tungvikt 1937, Bengt Vinkvist i bantamvikt 1939, 1940, 1941.

Einar Karlsson f. 1908. Svensk mästare 1931-1934, en gång i fjädervikt och 3 gånger i lättvikt och olympisk bronsmedaljör i fjädervikt i Los Angeles 1932, tvåa i lättvikt vid EM i Rom 1934, har vunnit Karbompokalen vid landskampen mot Finland 1929. Einar deltog också vid OS 1936 i Berlin men drabbades av en skandalartad domarinsats. Efter att ha bollat med sin motståndare de sista 10 minuterna i finalen mot finländaren Reini dömdes han som förlorare och guld gick till Finland.

Einar Karlsson mot Soini Finland 1937 i Alvikshallen. Det är Einar som kopplar ett livtag på sin finske motståndare.

Tävlingsarenor och kuriosor

Lokaler som har varit tävlingsarenor för Svenska mästerskap i Stockholm: Djurgårdscirkus, Johannes brandstations gymnastiksal, Konserthuset, Flottans gymnastikhall, Eriksdalshallen, Polishusets gymnastiksal och Alvikshallen.

Vid en B-landskamp mot Finland 1937 vann Einar Karlsson över sin finske motståndare inför 13 500 personer i nya mässhallen i Helsingfors, vilket bör vara publikrekord för B-landskamper.

Mellan åren 1940 och 1946 utkämpades det inga landskamper och EM med anledning av andra världskriget.

Bästa SM-brottare t.o.m. 1948 är Gottfrid Svensson med 7 SM och Einar Karlsson med 5.

Djurgården ligger på 5:e plats i mästerskapstabellen med 29 Svenska mästerskap. Etta är Brandkåren 61 guld, IK Sparta 48, Göteborg AK 43 och IK Björnen med 32.

/ Svante Rennerstad, 2016-02-18